

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.,
ravno toliko številka „Bodeče Neže“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično prilogo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ s prilogo dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 170 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 150 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno 550 K, mesečno 190 K. — Naročnina se pošilja upravištvu.

Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik
s tedensko humoristično prilogo Bodeča Neža.

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.,
ravno toliko številka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravištvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica številka 6.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 20 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik: Radivoj Koren.

Lasti in tisk: „Kritične tiskarne“.

Telefon številka 118.

Drač padel.

Wied zbežal. — Turško-grška vojna neizogibna.

Obsojena laž?

Znano je, da so naši klerikalni kolovodje javno, v svojem časopisu očitali posl. dr. V. Kukovcu, da si je za en telefonski pogovor in eno noč bivanja na Dunaju v zastopstvu »Slovenskega posojilnice« zaračunal v prvem slučaju 50 K, v drugem pa 250 K. Prva je bila »Straža«, ki je to pisala, drugi pa »Sloven. Gospodar«. Radi teh laži in obrekovanja se je moral v soboto dne 13. t. m. zagovarjati pred kr. okrajno sodnijo v Mariboru odgovorni urednik »Slov. Gospodarija« Franc Žebot. »Sloven. Gospodar« je prinesel dne 13. nov. notico: »Dr. Kukovec rešuje posojilnice.«

Na to nesramnost je reagiral dr. Kukovec s popravkom v »Sloven. Gospodariju«, številka 48. z dne 27. novembra, v katerem je ovrgel klerikalne laži in obrekovanja. »Sloven. Gospodar« pa je ta popravek končno tako-le komentiral, ozir. popravljal: »Ta dr. Kukovec popravlja je potreben temeljite popravke, da pride vsa resnica na dan. Iz Soštanjja smo dobili poljasnilo, ki je naravnost uničuje za podpredsednika Zadrugne Zveze v Celju in vodjo stranke, dr. Kukovca itd.«

S tem je »Sloven. Gospodar« izjavil, da je v stanu doprinesti dokaz resnice za svoje laži in obrekovanja.

Dr. Kukovec je dobil od zastopnika disciplinarne komisije mignilj in to resen, da želi odvisniška zbornica takojšnje poljasnilo. Dr. Kukovec je seveda izjavil, posledice teh nesramnih napadov in tožil odgovor, urednika Frana Žebota. Ta se je v tem slučaju sicer izmuznil poroti, ne pa tudi okr. sodišču. In tu se je zgodilo čudo! Franc Žebot je izjavil prvič, da ima on samo z inserati opravka, z besedilom lista pa »drugi gospodje«. Za politika Fr. Žebota značilno in za stranko! Omenjenih notic rokopisov ni niti videl. Priznal se je kratkomaletno krivim in prošil milostne obsojbe. Drugič: Iz korajžnega tona v odgovor na popravek je bilo, kot že navedeno, sklepati, da se bo ponudil dokaz resnice. A glejte si čudo! Pri obravnavi pade v hlače vsa korajža in niti z eno besedico ni bil poslušen dokaz resničnosti...

Na predlog dr. Kukovečevega zastopnika dr. Kodermana za primerno kazn, je bil odgovorni urednik Fr. Žebot obsojen na 20 K de-

narne globe in povračilo vseh stroškov sodnega postopanja.

S tem je zadan klerikalizmu na Štajerskem nov sramotni pečat. Jasno je iz vse te gonje, da slovenskim klerikalcem ni prav nič sveto in, da se prav nič ne sramujejo poseči tudi po: laži in obrekovanju.

Tistim ljudem, ki jim je osebna čast in dobro ime deseta briga, narodnost pa le sredstvo v dosegu njih temnih naklepov, naj bi naše ljudstvo še nadalje sledilo. Bilo bi žalostno in za slovenskega štajerskega kmeta nevredno! Sicer pa vse kaže, da se zavest dviga in prično slovenski volilci spoznavati nesramno izgo klerikalnih laži - narodnjakov!

Slovenska zemlja.

IZ ŠTEVERJANA.

Prosimo, da ne bomo napadeni. Preteklo nedeljo se je vračal neki fant mirno domov. Kmalu sliši za seboj glasove. Bližala se je neka družba. Slišal je zmerjanje, potem pa je začelo leteti kamenje. Eni so leteli naprej, da ga prehite. In veste, kdo so bili napadalci? Kdo drugi kakor čuki. Saj ni čuda, da ne puste stariši svojih sinov v to bando. Zato propadajo. Vsak pošten fant se sramuje take družbe, ki jo orožniki zasledujejo zaradi napadov. Mladim fantom svetujemo, da vstopajo v narodna društva.

Štajersko.

Taki so socialni demokratje. Graški župan pl. Fleischhacker je v eni zadnjih občinskih sej predložil občinskemu svetu poziv za nabiranje podpisov v boju »lex Kolisko«. Graški občinski svet je soglasno objubil svojo pomoč, t. pr.: Tudi socialno demokratični občinski svetovalec so objubili svojo pomoč v to, da se Čehom na Nižje in Gornje Avstrijskem, Salcburškem in Predarliskem ne dovolijo češke šole! Našim socialnim demokratom bi moralo vendar biti vseeno, kaj zahtevajo Nemci oziroma Čehi; da, celo dolžnost bi jim moralo biti, dati vsaki narodnosti, kar ji gre. A delajo nasprotno. In kakoršni so proti Čehom v docela tujih jim avstrijskih kronovinah, taki so proti nam Slovincem, ki smo njih neposredni sosede! Kaj sledi iz te-

ga? Kdor od nas drži s socialno demokracijo, pomaga kopati grob svojemu narodu.

Občinski svetovalec »štajkajo«. V petek je bila seja graškega občinskega sveta. Se pred sejo se je pokazalo, da so izostali vsi občinski svetovalec takozvanega »Bürgerkluba« (meščanskega kluba: zastopniki nemško-nacionalcev, vsenemcev in klerikalcev ter obrtništva). To so storiili v protest, ker se je pripustilo v predhodni občinski seji, da pridejo prodajalnice razpuščenega urada za prevzemo živil v oskrbo »kmetijskega« razpečevališča živil. Le s pomočjo social. demokratov in uradnikov je bila občinska seja sklepčna.

Karčevina pri Mariboru. (Iz šole.) Iz št. Iija je bila vsled tamošnjega odpora premeščena na karčevinsko slovensko ljudsko šolo znana nemška nacionalka, učiteljica Marija Roškar. Odkar je prevzela ona v I. razredu pouk, je zginita iz te šole slovensčina popolnoma. Slovensko dečo se na cesti pozdravlja samo nemško. Dolgo ne bo, da bo prepovala v šoli slovensko govoriti, saj takih vzgledov imamo dovolj. Čudimo se tamošnjim slovenskim učnim močem, da vse to kar meni nič tehi nič mirnodušno trpe. Karčevinski šoli moramo v bodoče posvetiti vso in nedeljeno našo pozornost in odpraviti nezdružbe razmere.

Maribor. (Dijaška telovadna vrsta.) Pred dnevi smo priobčili notico, v koji smo grajali, da se za »dijaško sokolsko vrsto« naš »Sokol« premočno zanima. Tozadevno se nam je poljasnilo, da tu ne gre za »sokolsko«, marveč »samostojno dijaško vrsto«.

Gomilsko. (Požar.) Dne 5. t. m. ponoči je pričela goriti hiša posestnika Jožeta Praprotnika. Hiša je bila lesena in s slamo krita. Praprotnikove so rešili sosedi. Komaj so dospeli na prsto, se je gorila poslopje sesulo. Rešiti ni bilo mogoče nikakih premičnin. Pravijo, da je podtaknjenje ognja izključeno in da je požar povzročila nepaznost. Zavarovalnica krije škodo popolnoma.

Učiteljski umirovljenci in vdove še do danes niso sprejeli že dne 14. oktobra lani jim odkazanih poboljšanj. To je pa res skrajna nemarnost, ki ji ni kmalu para, a značilna je za nečuvni šlendrianih onih šmarcarjev po raznih pristojnih graških uradih, ki jim ob mastnih plačah, rasejo trebuh, dočim morajo učiteljski umirovljenci, učiteljske vdove in sirote bedo trpeti in stradati.

V Mariboru je bil 13. obsojen Fr. Žebot, urednik »Slovenskega Gospodarija«, ker je očital posl. dr. Kukovcu, da si je za telefonski pogovor zaračunal 50 K in za eno večerjo ter prenočišče 250 K, na 20 K globe in povrnitev sodnih stroškov. Dne 20. t. m. se bo zagovarjal isti Fr. Žebot

radi častikraje pred porotniki. Toži ga veleposestnik Roblek, bivši drž. poslanec. O stvari bomo poročali.

Demisija graškega župana. Poročali smo že, da je bila seja graškega občinskega sveta minolo soboto jedva sklepčna, kajti odtegnili so se ji vsi občinski svetovalec »meščanskega kluba«. Graški župan dr. Fleischhacker pa je izšel iz meščanskega kluba. Minolo soboto je bil dr. Fleischhacker obveščen potom predsedstva kluba, da bodo njegovi člani v občinskem svetu tudi za bodoče izostali od sej, na kar je izvajal konsekvence in odložil županski mandat... Ta korak »meščanskega kluba« ne pomeni v bistvu prav ničesar drugega, kot razpust graškega občinskega sveta. Nemške meščanske stranke ne pojejo v občinski svet, a socialni demokratje in zastopniki uradništva, dasi imajo večino za sklepčnosti potrebno, se ne bodo mogli dolgo držati, kajti že danes je splošno znano, da bodo meščanske stranke proti sedaj vladajoči večini pričele v najkrajšem času najostrejši in najbrezobzirnejši politični boj. Vzrok vsem krivicam leži v okolnosti, da se ni ugodilo zahtevam »meščanskega kluba« po razpustitvi urada za razpečevanje in prevzemanje živil. To podjetje je prešlo s svojimi razprodajalščiji v roke »razpečevalni (kmetijski) družbi«.

Graško - mariborska prekodeželska elektrarna — humbug?! V petek je imel graški »meščanski klub« eno svojih zborovanj, na katerem je referent Kaisersfeld zopet ostro kritiziral nameravano podjetje graško mariborske prekodeželske elektrarne. Ni odrekal takemu podjetju morda življenske in velike gospodarske pomembnosti ter zmoglosti, pač pa je dejal, da podjetnikom graški in mariborski občini, ni na izpeljavi. »Štajerska akcijska družba« ki gradi prekodeželsko centralo v Fali na Dravi, bo svoja dela končala že leta 1916 in ima že danes baje od danege več kot polovico električnega toka, dočim hrani ostalo — za Maribor. S tem je povedano, da v Mariboru pvoštev prihajajoči faktorji baje več ne mislijo na podjetje samostojne, oziroma elektrarne v družbi z Gradcem. Na vsak način se je ohladila navdušenost tu kot tam, zlasti pa v Mariboru.

Maribor. (K aferi Kußmann.) O tatvinah policijskega straževodje Kußmanna smo svoj čas poročali obširno in tudi povedali, da se je Kußmann utaknilo radi preiskave možgan v graško umobolnico. O rezultatih te preiskave ni znano nič določenega. Nekateri pravijo, da bo prišel Kußmann, ki ga krijejo gotovi faktorji iz strahu, nazaj v Maribor, koder bo živel lepo mirno, kajti drž. pravdnik ga ne bo v stanu prijeti, ker — toliko »pri slabi pameti« bo že

Cvetni dan.

Da se dom ohrani, da bo krepko stal ji v bran, priredili smo v Ljubljani tudi svoj cvetlični dan.

Dar naših malčkov.

vedno ostal. Kußmann pa bo k vsemu temu še dobival mesečno 84 K pokojnine... Strašne reči mora vedeti ta mož, da se postopa z njim tako vsestransko prizanesljivo. No, za nekatere stvari že ve, za ostalo se pa še bo tudi počasi zvedel!

Smarieta ob Pesnici. (Samomor.) Pred dnevi se je tu obesila veleposestnica Kmetič. Dan prej je šla v Maribor k spovedi in obhajilu. Prišel domov, se je šla kopat, se preoblekla in obesila. Vzrok so baje domači gospodarski spori, ki so že leta trpeli.

Maribor. V laseh sta si stolna župnija in mariborski občinski svet. Nedavno temu je v seji občinskega sveta zahteval svetovalec Sleritschgo, da se naj pritise na stolno župnijo, naj prične s delom na novem pokopališču, ki o takem nima prav nobenega lica, kajti stolna župnija se prav nič ne briga za zasilna dela. Stolna župnija pa pravi, da ima zadostno denarja, vrhu tega pa zahteva, da mestna občina vsaj sezida mrtvašnico in ostala poslopja. Tu je pa zopet mestna občina — ki nima denarja... Seveda iz tega prerokanja ne bo nič. Najbolje bi bilo, da bi stolna in frančiškanska fara za večjo dobo let resignirali na pogrebne dohodke in jih uporabili za pokopališče. Potem bi tudi mestna občina morala najti kakšno pot k denarju.

Goriško.

Laška klerikalna politika. V »Gazzettinu« se je že zopet oglašil znani laški klerikalni politik, ki mlati

LISTEK

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine. (Dalej.)

Vitez se je obotavljal par hipov; nato je dejal:

»Zdi se mi, oče, da moram vzeti to zadevo sam v roke... V ulici Haš ni nobenega oficirja in nikake posadke.«

»Ah! Ti torej poznaš bajto?«

»Da. Bojim se samo nečesa: tega, da ne bi bila že prazna...«

»Ne razumem te, vitez. Slutim samo, da tiči tu nova skrivnost.«

»Skrivnost, ki ni moja! Skrivnost prijatelja je, ki ga ljubim kakor brata... moža, ki ga ljubim in spoštujem poleg vas, oče moj, najbolj izmed vseh ljudi na svetu.«

In sam hočeš iti tja! Ali mi jamaš, da ni nevarnosti?«

»Nobene nevarnosti ni, dragi oče. Neizogibno je, da grem sam.«

»Dobro. Počakam te torej na koncu ulice.«

»Ne. Ločiva se tu. Morda bi vas kdo videl. In če zapazijo, da me nekdo čaka in lahko poseže vmes, mi gotovo ne otvorijo vrat.«

»No, pa te počakam... a kje? Pri Vedečevski? Tam ni varno. Ah,

uboga Kato, kako mi je žal, da nimaš več svoje beznice!«

»Oh, oče, saj me lahko počakate pri Katoni, ako vam je drago.«

»Torej si jo videl kje, dočim sem trpel jaz muke jetništva?«

»Videl; z denarjem, ki ste ji ga dali, si je uredila v ulici Tikton novo krčmo.«

»Kako se ji pravi?«

»Krčma pri mrličih, ki govorita...«

»Ah, vrla Kato! Pridna Kato, da nisi pozabila!... Veš kaj, vitez, še oženim se z njo na stare dni!«

Po tej šali sta se oče in sin razšla; vitez je nadaljeval svojo pot proti ulici Haš, stari klatež pa se je napotil v Katonino novo krčmo, da počaka tamkaj sinu ob kupici začnjenega vina.

V ulici Tikton je zagledal v resnici krčmo s popolnoma novim vhomom in izveskom. Bila je krčma pri »Mrličih, ki govorita«; in, da omili ta mrtvaški naslov, je bila dala Kato naslikati nad vrata dva Mavra, kako se razgovarjata in trkata s kozarci.

Dočim je opazoval stari Pardajan to slikarstvo in stopil nato v krčmo, se je bližal vitez hiši z zelenimi vrati. Zapazil je takoj, da so oknice skrbno zaprte, kakor da ni v hiši živih duš. Z utripajočim srcem je prišel za trkalo. Vrata so ostala zaprta, hiša nema. Toda vitez je prišel danes s trdno voljo, izvedeti, kaj se godi za tem zidovjem in razkriti tajnost,

skrivačo se v tem molčanju. Potrkal je večkrat, ne da bi dobil odgovor. Nato se je ozrl na levo in na desno, da se prepriča, ali ga ne opazuje kak sosed. Videč, da ni nikogar v bližini, je poskočil in se prijel z rokami za rob vrtnega obzidja. Potegnil se je kvišku in se spustil na vrt. Napotil se je naravnost proti hišnim vratom, z namenom, da stare ključavnico. Ko pa je dospel do njih, so se odprla mahoma in v polmraku se je pojavila pred Pardajanom bela postava. Vitez se je ustavil osuplo, kakor vkopan. Pred njim je stala Alisa de Luks!

Kako je bila izpremenjena! Kako blede je bila! In kako trpka žalost ji je pokrivala krasno obličje! Kako hripav, skoraj trd se je zdel njen glas, ko je izpregovorila:

»Vstopite naglo, gospod, če že prihajate nepozvan!«

Vitez je ubogal. Alisa de Luks se je spustila v sobo, kjer ga ji je bil predstavil Marijak. Stala je pred njim, ni mu ponudila stola.

»Zakaj me preganjate tako?« je dejala. »Ali mi ljudje res ne puste umreti v miru? Ze trikrat, štirikrat ste prišli trkat na moja vrata, ne da bi se vam bila odprla. Galanten mož bi bil razumel to, pa bi bil spoštoval mojo samoto in mojo bol...«

»Madam,« je dejal vitez, ki se je med tem nekoliko otresel prvotnega boleznega strmenja, »vaš čudni sprejem bi me bil že pregnal iz tega doma, ako mi ne bi velevažni raz-

logi velevali, trpeti žalitev, ki je ne zaslužim...«

Ta očitek ni ganil Alise.

»Samo besedo,« je dejala hladno: »Ali vas pošilja on?«

»To se pravi, vprašate me, če me pošilja grof de Marjak?«

»Da, gospod. Da,« je nadaljevala živahneje, »gotovo vas pošilja on in nihče drugi. Sestal se je s kraljico navarsko, kaj ne? In kraljica je govorila! Hotela ga je rešiti mene, ostudnega bitja! On ve zdaj — on ve vse! Pa ni imel poguma, da bi prišel sam ter mi vrgel v obraz svoje zaničevanje in svoje sovraštvo! Imela sem ga za hrabrejšega... in tudi vi gospod — čuden opravek ste si dali naložiti!«

Nekakšna vročica jo je popadla zdaj. Osupli vitez ji je bil rad ustavil, in ji dopovedal, da se vara. Toda njegovo voljo je uklepala bolna radovednost človeka, ki se čuti mahoma pričo strašnega pojava.

»Gospod,« je nadaljevala volhunka s tisto svojo čudno naglobe-

sednostjo, ki smo jo že omenili; »ne ugovarjajte mi, ne recite mi besede. Vse vem, kar vam je naročil, da mi poveste. Ni mi treba ponavljati. Sicer pa vam tudi ne bi dovolila. Idite, gospod, idite in povejte mu samo, da pride kazen od mene same... naj bo brez skrbi... izginiti hočem iz njegovega življenja, pa bo! Vi pa, gospod, vedite: v prvem trenutku, ko sem vas zagledala tukaj, sem slutila da mi prinašate katastrofo! Vi ste

bili nesrečni sel, ki mi je prinesel vest, da odhaja grof k Ivani Albreški. Ah, zakaj ni prišel sam! Bila bi ga zadržala! Se je bilo časa takrat! Zdaj je končano... vi ste tu... že drugi glasnik strašnega zla... kdi-te, gospod; preveč mi je hudo, da bi vas preklinjala!«

»Madam!« je vzkliknil Pardajan ves razburjen, »v grozni zmoti ste; ne pošilja me grof Marjak! Iz lastnega nagiba prihajam k vam in sam v svoji lastni zadevi!«

Alisa de Luks, ki je bila prej mrtliško blede, je rahlo zardela, nato pa je prebledela spet kakor zid.

»Ne pošilja vas on!« je zajec-ljala.

»Ne! Ni se še vrnil!«

»Ne on!« je povzela blodno.

»Ponavljam vam, madam: prišel sem v lastni zadevi!«

»Kaj sem rekla? Kaj sem povedala? O, jaz brezumnica!«

Zakrila si je obraz z obema rokama. Intenje ji je začelo dvigati prsi in v grlu ji je hroplo, ne da bi ji kanila izza bledih prstov le ena solza. Vitez pa se je spustil na koleno.

»Madam,« je rekel s tako moškim in tako iskreno toplim glasom, da je zvenel kakor odmev najčistejših odkritosti in sočutja, »madam, ročim vas, verjemite, da sem že pozabil besede, ki so vam ušle v razburjenosti! Bodite kdorkoli, jaz vidim v vas ubogo žensko, ki trpi in plaka!«

(Dalle.)

na dolgo in široko svojo prazno kletkalno politiko. Topot je priobčil celo na prvem mestu svoje čenčarije, na katere ni vredno niti odgovarjati. Toliko logične nezmislivosti in politične nevednosti se ne najde tako hitro. Pripomnimo le, da mu je dotični slovenski poslanec prav dobro zasolil, ko mu je svetoval, naj ostane pri svojih kastah! Sicer pa te čenčarije niso nikak odgovor na resne besede, ki jih je zapisala »Soča«. Laški klerikalci so res lahko ponosni na svoje politike, ki na ta način proslavljajo svojo stranko v političnih listih!

Imenovanje. Zemljejniti ravnatelj Gebert Urban v Gorici je bil povodom svoje upokojitve imenovan cesarskim svetnikom.

Imenovanje v davčni službi. Zastavni asistent Ivan Draščič je imenovan stalnim.

Na zadnjem živinskem semnju je bilo 300 goved, 30 telet, 1000 prašičev in 3 konji.

Sneg na hribih. Vsled zadnjega deževnega vremena je padel v noči od petka na soboto sneg po višjih hribih.

Nesreče. Mihelič Ivan si je pri delu poškodoval desno oko. Zidar Franc Kapela je padel in si zlomil desno roko. Oba so prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Gorici.

Zastojni led in pil. Karl Culot se je v neki gostilni najedel in napil, nakar je hotel oditi, ne da bi plačal. Ker pa ni imel denarja, je moral plačati z zaporom.

Pod tujim imenom je beračil neki Schwarz iz Ogrskega, katerega je policaj aretiriral radi pohajkovanja. Sedel bo teden dni.

Hudo delavke. Tovarniška delavka Franciška Pužnar in njena hči Marija sta se sprli z neko sodelavko in jo poškodovale. Obsojene sta bile vsaka na 5 kron kazni.

Radi beračenja je bil obsojen Franc Scaletari na 7 dni zapore.

Grdo je ravnal delavec Josip Leban in St. Petra z neko Ido Cotic in Katarino Batistič. Bil je obsojen na 10 kron.

Gorica. (Izpred sodišča.) Anton Bratuš iz Čepovana je bil obtožen pretepa, vsled pomanjkanja dokazov pa oproščen.

Dnevno.

Sestanek v Konstanci. Dne 14. junija sta se sešla v Konstanci ruski car in rumunski kralj. Dogodek je silno važen. Kar se njegovega pomena in programa tiče, o tem se delajo velike kombinacije. Govori se o sporazumu in navajajo se tudi konkretna vprašanja. Ugljubljeno »Čas« pravi: Z gotovostjo se da o namenu in rezultatih sestanka reči: Gre za politično zblizanje med Rumuniji in Rusijo. To zblizanje ali sporazum se more na enakost ali različnost rumunsko-ruskih interesov nanašati samo na tri vprašanja: 1. na vprašanje dardanelskih ožin, 2. na balkansko vprašanje in 3. na vprašanje avstrijsko-ruskega oziroma avstrijsko-rumunjskega spora. Kar se tiče prvega vprašanja in v tem je tudi življenski interes Rumunije, interes Rumunije in Rusije niso enotni. Rumuniji ne more biti prijetno, da bi ožine — edin izhod na svobodno morje, prišle v roke velike sosedne države, kakor je Rusija, kajti s tem bi postala Rumunija gospodarsko in politično popolnoma odvisna od Rusije. Sporazum bi bil mogoč v smislu, da bi ožine ostale v rokah tretjega — recimo Turčije — toda da bi bile obema državama odprte za trgovino in vojaške namene. Glede ožin se je Rumunija hotela svoj čas sporazumeti z Bolgarijo, torej ji je gotovo na tem mnogo leželo. Kar se Balkana tiče, bo najbrže potrjen status quo, sklenjen v Bukarešti — z določitvijo kompenzacij pri morebitnih izpremembah. Rusija bo podpirala zvezo balkanskih držav, tudi Bolgarijo. Tretje vprašanje — avstrijsko-ruski spor, oziroma avstrijsko-rumunjsko — v kolikor se bo o tem govorilo, je zelo delikatno. Sporazum v tem vprašanju bi za Avstro-Ogrsko ne bil prijeten. »Čas« pravi na koncu, da Rumunija ne polde slepo za Rusijo, ter si bo rajši ohranila politiko proste roke.

Vsi premišljajo. Tudi Poljaki se zavedajo, da je sedaj resen položaj. Sicer so poslali svoje skaute in sokole, da delajo manevre skupaj z vojakom na ruski meji, toda modrejši možje vidijo, da s tem domovina še ne bo rešena. »Swiat Slowlanski«, ki izhaja v Krakovu, je prinesel že več člankov o polškem vprašanju z ozirom na Avstrijo. Po mnenju Poljakov bi bilo najbolje, da bi se Avstrija razdelila na štiri dele: na Jugoslovane (Srbi, Hrvati, Slovenci), Poljaki in Čehi skupaj, Mažari posebej. Tako bi prišla slovenska misel v državi do veljave. Ako pa bi se kaj izpremenilo, je zopet treba da gredo Čehi in Poljaki skupaj. Jugoslovani

imajo mnogo lažje stališče nego Poljaki in Čehi. Čehi bi potem brez Poljakov nič ne pomenili in bi izgubili v nemškem morju. Ako bi se Galicija razdelila, bi bili Poljaki na zgubi — zato potrebujejo skupnega programa s Čehi. Gotovo je, da je v tem slučaju češko-poljsko vprašanje zelo težko.

Kako se je zgodila lumparija glede Postojne. Piše se nam: Znana lumparija naših dež. odbornikov ob času volitve na Notranjskem je bila že od vseh strani pojasnjena. Neznano pa je menda, da je to zvičajo iznašel dr. Pegan. Pegan je namreč v nedeljo v Vipavi spoznal, da stvar slabo stoji. Videl je, da je treba posebne pomoči iz Ljubljane. Dolgo je gruntal. Zjutraj ob 9. še ni vedel, kako bi z lažjo pomagal klerikalcem do zmage. Ob 11. pa je vzkliknil »jo že imam!« In glejte: ob 3. popoldne so že šli telegrami iz Ljubljane, da je dež. odbor sklenil razpust postojnskega obč. sveta. Tako delajo deželni odborniki kranjski čast svoji domovini.

Evo Rann! Ono je Gurfeld! Ker že pišete o nemških navadah naših Hrvatov, sprejmite še teh par stavkov. Ako se človek vozi iz Zagreba, navadno sliši te vslike med hrv. sopotniki. (Notabene med inteligenco.) Bilo bi res čas, da bi se takih navad odvadili.

Desno oko si je poškodoval. 14letnemu posestnikovemu sinu Jožetu Potočniku iz Rovt pri Selcah je te dni odskočila v desno oko igla in ga je težko poškodovala.

Nesreča pri streljanju s toplicem. 24letni delavec v kamnolomu Andrej Mantinger iz Preserja je hotel preteklo sredo streljati s toplicem. Bil je pri tem tako nepreviden, da je prižgal smodnik z gorečo svečo. Nastala je eksplozija in ves naboj je zletel Mantingerju v obraz in ga nevarno poškodoval.

Nepopolnilec je 20letni, že trinajstkrat kaznovani dninar Matija Bučar iz Oozda v litliskem okraju. Bučar je po svojem poklicu potepuh. Pred tremi tedni je prestal večmesečno kazen, ki jo je dobil radi tatvine. Toda že v naslednji noči je izvršil vlom. S silo je vdrl v kaščo svojega strica in je ukradel iz zaklenjene škrinje svinjsko gnjat kakor tudi več mesenih klobas. Nekaj dni nato se je splazil skozi okno v hišo posestnika Aleksandra Tomažiča in je odnesel par čevljev in harmoniko.

Uboj radi ene steklene piva. Pri neki novi stavbi v tretjem dunajskem okraju je nastal med več delavci prepri radi ene steklene piva. Med preprirom je sunil izvošček Valenta ključavničarja Kaleša z nožem v prsa. Kaleš je kmalu nato umrl. Storičica, ki je pobegnil, so aretirali na njegovem stanovanju.

K volunski aferi Redl. Po poročilih »Venkova« se je govorilo v zadnjem zasedanju avstrijske delegacije o aferi Redl. Trdilo se je, da Redl ni izvršil samomora, ampak ga je neki član častniške komisije ustrelil, ko ni hotel odločiti svoje šarže. Nekaj skupnega s tem ima tudi upokojtev šefa evidenčnega biroja v vojnem ministru polkovnika Urbanskega. Kakor se iz poučene strani pravi, ni bil Urbanski vpokojen radi ustrelitve Redla, ampak radi afere s prodajo filmov iz Redlove zapuščine v Pragi. Te prodaje filmov, ki so vsebovali zelo važen material, so bile v vojaških krogih zelo kritizirane.

Poročnik pobegnil z dvema damama. Pred nekaj dnevi je pobegnil iz Przemysla na Galiciskem poročnik Friderik Raab, ki je bil pridružen 11. pionijski stotnji. Pobegnil je v družbi dveh dam. Prejšnji dan je dvignil poročnik za stotnijo 3000 kron. Ko ga naslednji dan ni bilo z denarjem, je šef poveljnik stotnije k njemu v stanovanje, ki pa je bilo zaklenjeno.

Izkopano mesto. V bližini Ancone v Italiji pri Monte Fiori so odkrili te dni veliko podzemeljsko mesto, ki ima mnogo znanstvenega materiala.

Med razbojniko je padel. Belgijsko poslaništvo je dobilo iz Smirne pismo belgijskega inženirja Luciena Tacaka, ki ga je oddala na pošto neznana oseba. Inženirja so ugrabili, kakor je že »Dan« poročal, turški roparji, ki so zahtevali visoko odkupnino. V pismu pravi inženir, da se prav dobro počuti. Roparji so znižali odkupnino s 128.000 kron na 5000 funtov in hočejo počakati do 11. junija. Neka druga topla je ugrabila nekega grškega uradnika angleške firme Whitall in je zahtevala zanj 3000 funtov šterlingov odkupnino. Firma Whitall je bila baže prisiljena izplačati odkupnino.

Caruso in njegova ženitvena obljuba. Proces med Carusom in mis Meffredovo, ki je tožila slavnega tenorista radi prelomljene ženitvene obljube za 480.000 kron odškodnine, se je dne 8. t. m. poravnal v Novem Jorku za 15.000 kron.

Otrok z glavo krasčice. V praški porodnišnici je te dni poročila 19letna Ana W., rudarjeva hči iz Mosta, otroka, ki ima glavo podobno glavi krasčice. Po porodu je otrok dihal in tudi utiranje srca se je razločilo. Čez nekaj minut je otrok umrl. Komisija je konstatirala, da manjka otroku ena noga, da so njegovi spolni organi asimetrično razviti. Tako tudi prsa in trebušna votlina. Na otrokovih stariših se ni opazilo ničesar patološkega. Mlado mater so predvčerajšnjim izpustili iz porodnišnice.

Tatvina v cerkvi. Iz zakristije cerkve svete Barbare v Kutni gori na Češkem je izginila slika »Sveti Simeon«, ki je bila velike vrednosti. Pred nekaj dnevi je bila slika poslana v nakup praški galeriji slik »Rudolfina«. Državno pravdnštvo je uvedlo preiskavo, da dožene, kako je prišla slika iz Kutne gore v Prago.

Morilec Tomšič. Okrajni sodnik je zaslišal morilca Tomšiča iz Sopronja, »fest fant«, ki se je zabarikadiriral v zvoniku in fiksnih ideji, da je Esad paša in ki je streljal kot tak na ljudi. Zaslišanje je trajalo v soboto od pete ure popoldne do pol dveh ponoči. Tomšič je izpovedal, da sta Krauscher in njegova hči privolila v ženitev, le deklina mačeha je bila proti zakonu. Tomšič je izvršil umore, ker je hotel ohladiti svojo jezo tudi na vaščanih. Najprej je sklenil, da požene poslednjo kroglo sebi v glavo; pozneje pa mu je prišlo na misel, da ne bo imel potem cerkvenega pogreba in se je udal. Na vprašanje, zakaj je toliko ljudi ranil, je Tomšič molčal. Zaslišanje se bo nadaljevalo.

Senzicijonalen proces. Dne 8. t. m. se je začel v Bruslju senzicijonalen proces prve vrste proti bivšemu bankirju Wilmarju, ki je obtožen da je izdal za sedemnajst milijonov frankov ponarejenih akcij.

Stavka kaznjence. Kaznjence Viljem Franz, ki je bil v preiskovalnem zaporu v Werinu radi neke tatvine, ki jo je baže izvršil, je začel pred kakimi osmimi dnevi stavkati s tem, da ni vzel nobene jedi v usta. Misli je namreč, da so jedi zastrupljene in da ga vse preganja in ga hoče umoriti. Predvčerajšnjim pa je postal nenadoma blazen. Začel je razbijati po ječi in se je pri tem znatno poškodoval. Prepeljali so ga v norišnico v Solnograd.

Stavbni podjetnik kot ropar. V petek se je začela pred porotnim sodiščem v Ljubljani obravnava proti šestindvajsetletnemu stavb. podjetniku Emilu Francu Fignerju, ki je dne 23. avgusta p. l. vlomil v Jabloncu v blaginjo tamošnjega hranilnega in posojilnega društva. Figner si je prilastil blaginjskov portfelj, ki je ležal na pisalni mizi, dalje petdeset menic, ki so se glasile na 20.000 kron, 660 kron in 262 mark. Figner je nato ustrelil na blaginjska Lötla in ga je na glavi lahko poškodoval. Figner je poškodoval tudi knjigovodjo Hauptvogla, ki je prihitel Lötla na pomoč. Izprožil je tudi en strel na praktika Rötlerja in ga je lahko poškodoval. Med tem je Lötel prijel svoj samokres in je pomeril na Fignerja. Toda poslednji je bil na to pripravljen in je ravnotako pomeril na Lötla. Skoro ob istem času sta padla dva strela. Lötla je zadela krogla na prsih, toda ne nevarno. Figner je dobil poškodbo na kazalcu. Figner je nato pobegnil. Pasantje, ki so videli bežetega, so ga prišli in izročili policiji. Figner se je nahajal v velikih denarnih stiskah, in ker ni mogel nikjer dobiti denarja, je hotel oropati hranilnico.

Ljubljana.

Kino-Metropol. Sprehajalcem, ki gredo mimo »Nar. Doma« ni moglo ostati prikrito, da se arena na vrtu »Nar. Doma« prenavlja. To pomeni, da bo v areni kmalu začel kino Metropol s predstavami. Ker so se podkupljeni klerikalci pritožili na dež. odbor, da ne sme mesto dati »Dram. društvu« v najem ono barako poleg »Nar. Doma«, da bi se stavba prenovila in popravila za »Kino«, si je »Dram. društvo« pomagalo na ta način, da bo pripravilo za predstave areno. Ako bi bilo »Dram. društvo« preje slutilo, kako visoko stoji morala dež. glavarja, ki je dal zapreti gledališče, bi bilo že pred dvema letoma začelo svoje predstave v areni, eventualno kje drugje in tako bi bilo mogoče vsaj deloma podpirati gledališče. Tako pa je kino Metropol naenkrat bil brez prostorov — in v par tednih bi bila koncesija ugasnila, ako bi »Dramatično društvo« ne začelo s predstavami. To je bila tudi edina želja vseh klerikalcev, ki so skupno z nekaterimi kapitalisti prežali na koncesijo, zato so se pritožili proti mestni občini in so pritožbo zavlačevali. Predstave v »Kino-Metropol« bodo prvovrstne. »Dramatično društvo« je

poskrbelo, da bo Ljubljana imela res lepe predstave. Prostori v areni bodo za poletne predstave zelo primerne. Več še poročamo.

V nedeljo zjutraj je bila procesija franciskanov in so bila običajno vsa okna razsvetljena, še pri socialdemokratih. Čudno je pa bilo videti, ko je šla procesija tik hotela »Uniona«, da so bila nasproti Uniona v hiši, v kateri ravnatelj Uniona stanuje, popolnoma brez svetiljk. Mayer je na katoliški predlagi nastavljen ravnatelj in si tudi tam kruh služi, torej bi moral biti tudi na katoliški podlagi za izgled drugim, ki jih nepravilno obrekujejo, pa ne nasprotnik svojega katoliškega kruha, tako da so se vsi ljudje pri procesiji posmehovali. Če je treba, lahko 1000 prič potrdi. To naj si zapomnita gg. dr. Pegan in dr. Zajc, ki sta pri zadnji procesiji natančno ogledovala okna in se pri tem tako vedla, da so se ljudje zgledovali. Pa pravijo, da celo v deželnem dvorcu niso bila vsa okna razsvetljena.

Olika ljudi, ki se prištevajo k višjim slojem. Pri odhodu iz cirkusa je po sobotni predstavi rekel neki naduti kadet od artilerije v loži stoječ: »Warten vir, bis das Gesindel hinans kommt.« (Počakajmo, da »ksindel« odide.) Ta mož gotovo ne ve, da ljudje, ki jih na ta način žali, zanj delajo, da more sedeti v prvih prostorih, katerih si davkoplačevalci ne moremo privoščiti.

Srečni pijanci na Kranjskem. Prejeli smo: V »Dnevu« je bilo opisano, kako je neki stražnik ravnal. Pred skofijo z revčkom-pijančkom! — Ljubljanska policija ima po pravici velik renome, da je silno groba nasproti občinstvu, to je sveta resnica. Kako stražniki pri vsaki mogoči priliki surovo nastopajo z občinstvom, je znano. Za vsako malenkost se zadržeta na človeka kakor »feldbebel« na rekruta. Posebno pa, če je kaj političnega, na primer kaka še tako malenkostna demonstracija. Toda pri slučaju v soboto ni bilo tako. Dotični pijanec je razgrajal skoro celo dopolno po Vodnikovem in Jožefovem trgu na tako nedostojen način, da je zaslužil kazen. Nažrt je bil, kot klada, zaletaval se v moške in ženske, kričal, se pridušal, kvantal itd.; kričal je kot žival in končno ga je menda kdo ovadil. Stražnik ga je ustavil, ker pa se je začel upirati, ga je trdneje prijel in nastalo je ruvanje, da sta se končno oba prav lepo položila na tlak. Neki človek je pobral »piklhabvo« in klobuk pijančev ter obenem pomagal držati stražniku pijanca za roko, a ni ga tolkel. Tako je bilo in nič drugače! — Pri nas se nehoti in nevede pijance protežira s tem, ker se jih zagovarja s frazjo, da niso odgovorni za to, kar delajo. To je frazjo je menda država našla, da ji ni treba pijancev preganjati, ker so njeni molzni koštruni, da jih z davki na pijače lažje dere! Poglejte trezne, pametne kulturne Srbi! Tam pijancev ne zagovarjajo, ampak pijanec se jim stidi in če je nepopolnilec in drugim v nadlego, ga oblastveno iztirajo iz občine za kazen v drug kraj. Tako so trezni kulturni Srbi!

Pri nas pa je pijanec za vsacega le »revček«! Pomisliti je treba na primer samo to-le: Tujci iz treznih krajev vidijo tu pri nas vse polno pijanih ljudi, izmed katerih se mnogi prav nekulturno obnašajo. Ali mislite, da je to v korist in čast naroda? — Narava je dala človeku razum, žival nima tega razuma, a je toliko pametna, da pije za potrebo, če pa se človek nažre čez mero, je ostuden in ne zasluži zagovarjanja. S tem se pijančevanje le pospešuje! Proketo dobro ve pijanec, kaj dela, toda za naša se — »saj nisem odgovoren, ker sem pijan«, saj se mi nič ne more! Sicer je pa policija tudi za to tu, da malo na red gleda, ne pa, kakor doslej, da le po »veleizdajnikih« povprašuje. To resnici na ljubo. — Tudi očividec. — (Mi smo že včeraj stvar poljasnili. Naš namen ni, pijanstva zagovarjati; s tem ima gospod dopisnik prav — dolžnost policije pa je, da iz enega zla ne dela drugo.)

Iz seje kranjskega deželnega šolskega sveta dne 15. junija 1914. Imenovani so: za učiteljo na Jesenicah Treo Ella, za nadučitelja v Banjaloki Mežan Rajko, za nadučitelja v Grosuplju Marn Leopold, za učiteljo v Grosuplju Pupula Ida, za učiteljo v St. Lampertu Hirschmann Ana, za nadučitelja v Logu Vrhovec Stanislav, za učiteljo v Logu Kaliger Emilija, za nadučitelja extra statum Vilfan Andrej, za nadučitelja v Žirih Hladnik Leopold, za učiteljo v Žužemberku Surc Marija, za nadučitelja v Stranjah Koman Maks, za učiteljo v Stranjah Podlogar Marija, za učitelja v Toplicah-Zagorju Racič Božidar, za učiteljo v Gorah nad Idrijo Podobnik Leopoldina, za nadučitelja v St. Vidu pri Žilcch Černejč Karel. Mesto učitelja v Blagovici se še enkrat razpiše. — V Dolu

se namesti šola v tamojni grajščini, nadučiteljevo stanovanje se priredi v stari šoli. Srebotnik se izšola iz Bosiljeve loke in všola v Kuželi. — V Dobrepoljah se ustanovi definitivno novo mesto namesto sedanega provizornega. V Klenoviku se ustanovi nova enorazredna ljudska šola. — Na I. državni gimnaziji v Ljubljani 1915-1916 se ustanovi mesto tednovernega učitelja. — Na mesto c. kr. okr. šol. nadzornika Gavrška se razpiše provizorno mesto glavnega učitelja na c. kr. učiteljsku. — Na I. državni gimnaziji v Ljubljani se ustanovi še eno učno mesto. — Šolsko leto na srednjih šolah se konča 4. julija. Starši, ki imajo učence v srednjih in ljudskih šolah v krajih, kjer so srednje šole, lahko prosijo, da se otroci na ljudskih, oziroma meščanskih šolah oproste nadaljnega pouka po sklepu šolskega leta na srednjih šolah. Ravno tako se oproste učenci, ki so prestali sprejemni izpit za srednje šole.

III. slov. vsesokolski zlet v Ljubljani leta 1914. Stanovanjski odsek določil je v svoji poslednji seji za načelnike okrajnih pododsekov sledeče brate: Babnik Jakob za I. okraj (Poljanski okraj), Est Rudolf za II. okraj (Sentiakovski okraj), Krapeš Milko za III. okraj (Dvorski okraj), Smole Jakob za IV. okraj (Krakovo in Trnovo), Ružička Jan za V. okraj (Dunajski okraj), Mulaček Jos. za VI. okraj (Sempeterski okraj), Verovšek Miha za VII. okraj (Vodmat), Ogrizek Fran Šiška, Praprotnik Avgust Vič, Jarc Janko Moste. — Načelnštvo stanovanjskega odseka obrača se na slovensko javnost z vljudo in nujno prošnjo, da naj bi posamezne stranke im preje naznane število prostih prenočišč pisмено ali ustmeno načelnikom posameznih pododsekov; naznani naj se tudi, ako je prenočišče brezplačno ali proti odškodnini, v poslednjem slučaju naj se naznani visočina iste.

Slovenskim narodnim omizjem. Vsa slov. narodna omizja opozarjamo na krasne dekoracije, ki so jih izvršili s sokolskimi koleki gostje v gostilnah pri Rusu, pri Mraku in pri Novem Svetu. Vabimo vse, da si to ogledajo in da tudi v drugih gostilnah na podoben način sobe okrase, isto velja za narodna omizja v drugih naših trgih in mestih.

Gada so vjeli včeraj dopolne v glavnem drevoredu v Tivoli. Pri lezel je iz trave in se je ogledal okoli drevov poleg prehoda ob železnici. Sešlo se je več ljudi — nazadnje so ga odnesli v muzej.

Radi nadležnega prosjačenja je aretirala policija preteklo soboto na Kongresnem trgu brezposelnega delavca Janeza Bončo iz Sent Vida. Bonča je hodil od hiše do hiše in je nadlegoval ljudi s prosjačenjem.

Ker je bil na sumu pregreška proti pravosti neki brezposelni dninar, ga je stražnik na Martinovi cesti aretiral.

Nevarna grožnja. Na Radcekega cesti je bil aretiran neki hlapec radi nevarne grožnje in vsled hudobnega poškodovanja tuje lastnine. S hlapcem bo imelo opravka tukajšnje okrajno sodišče.

Sestro je sunil v oko s peresom. Osemletni Alojzij Jevnikar, posestnikov sin, je sunil te dni po nesreči svojo mlajšo sestro s peresom v oko in jo je težko poškodoval. Nesreča nikdar ne počiva.

Da je »Hribarjev gaj« med vsemi prostori, kar se jih nahaja v našem mestu in predmestjih, kjer se prirejajo veselice, najlepši in najbolj naraven, se ne da tajiti. Saj ga je ustvarila božja previdnost menda nalašč za prirejevanje veselice. Kdor ne verjame, naj se prepriča in pohiti tja prihodnjo nedeljo, to je 21. t. m., ko se bo vršila kresna slavnost »Narednega gospodarskega in prosvetnega društva za Krakovo in Trnovo«. Med zelo zanimivim sporedom slavnosti, ki ga pričbimo pozneje, se nahaja točka ki jo je mogoče prirediti edino le v »Hribarjevem gaju«.

»Slovana« 6. številka XII. letnika je ravnokar izšla s sledečo vsebino: Ivan Cankar: Sedmina. — Dr. Janko Lokar: Lanska tekmeča za Noblovo književno nagrado. — Milan Pugelj: Albina in dva zakonska moža. — Ivan Albrecht: Pomlad. — † Prostoplav Kretnov: Povabljen nepoklicanec. — Alojzij Gradnik: Ojke. — Albin Ogris: Nova smeri. — Iz zapuščine I. Murina Aleksandrova. — Ivan Albrecht: Kmet premišljuje. — Robert Kenda: 500letnica zadnjega ustoličenja koroskih vojvod na Gosposvetem polju. — Stano Kosovel: V težkem hipu. — Listek. — Slike: Srečko Magolič: Partija iz Nunske ulice v Ljubljani. Partija s Črnuč. Na senožeti. Zima v gorah. Ob Ljubljani. — »Slovana« toplo priporočamo!

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal gospod dr. Vladimir Ravnhar, odvetnik v Ljubljani K 100 volila iz zapuščine pokojne Ivanke Sebenik, hišne posestnice v Ljubljani.

od dedičev ga. Vlad. Tomca, želez. revident, ge. Jakobine Gangl, nadučiteljeve soproge in gđc. Ane Tomec. — Ga. Olga dr. Bergmanova v Zalcu je nabrala za družbo K 48.

— **Mestna zastavljavnica** naznaja, da se vrši tamesečna dražba v mesecu aprilu 1913 zastavljenih dragocenosti (zlatnine, srebrnine in draguljev) in v mesecu juniju 1913 zastavljenih efektov (blaga, perila, strojev in koles itd.) v četrtek dne 18. t. m. od 8. do 12. ure dopoldne v uradnih prostorih, Prečna ulica 2.

— **Najdeni predmeti.** V času od 5. do 8. junija: siva denarnica z vsebino 1 K, 42 v, 1 ključ, pasja znamka št. 379/1914 Ljubljana, črn dežnik, 58 vinarjev v drobižu, črn damski dežnik, črna damska torbica z molitvenikom, pasja ovratna verižica z znamko 145 in zlat prstan z rdečim kamnom.

— **Izgubljeni predmeti** v času od 5. do 8. junija: siva denarnica z 12 K, izgubljena 1. junija, črna denarnica s 23 K v drobižu, 1 bankovec za 20 K, izgubljen 4. junija, zlata zapetnica z uro in s perlinim okrasom, srebrna dolga verižica z damsko uro in zlat uhan s tremi briljanti v podobi detelje.

— **Umrlj so v Ljubljani:** Frančiška Poka de Pokafalva, žena umirovljenega poštnega kontrolorja, 71 let. — Neža Stefan, bivša branjevka, 85 let. — Leopold Gorjanc, rejenec, 3 mesece. — Terezija Trontelj, zasebnica, 73 let. — Fr. Potočkar, bivši mizar-hiralec, 60 let. — Ivan Rus, dinar, 55 let. — Matija Slivnik, c. in kr. lovec, 24 let. — Terezija Gestrin, roj. Anderlič, stara 38 let. — Alojzija Čuk, soproga učitelja, stara 46 let.

— **Cirkus Kludsky**, ki prireja predstave te dni v Ljubljani, se odlikuje po svojih izbranih točkah. Poleg drugih točk je gotovo najzanimivejši nastop krotilca Rudolfa Kludskega z levi in tigri, ki so krasne, dobro rejene in izborni dresirane živali. Zanimivo je gledati, kako rjoveči in uporni levi pod pritiskom biča in v strahu pred revolverskim ubogajo krotilca, ki brez strahu za se največjeje in najsilnejšega leva. Gotovo redek prizor. Pohvaliti moramo tudi jezde produkcije Jahaške čete "Romanie", ki so nekaj prvostopenjske. Izvajanja posameznih umetnikov so za Ljubljano v marsičem nekaj novega. Konji so krasni in izborni dresirani. Zanimiva točka je tudi nastop ravnatelj Karola Kludskega s šestimi sloni in štirim cebraimi, ki vprizarjajo razne akrobatske skupine. **Uzljalo pred vsem cebrai**, ki so res lepe živali. Zanimiv je prizor, kako eden Kitajcev meče ostro nabrušeno nož v desko, pred katero stoji kitajska deklica. Nameče jih z veliko sigurnostjo v desko tik telesa Kitajke, tako da tvori noži krono okoli njene glave. Nastop Arabcev s kamelami in njihove akrobatične produkcije so tudi nekaj nenavadnega. Mali in veliki, črni in beli Arabci nudijo na polju akrobatske res nekaj izrednega. Med njimi se odlikuje Ali ben Jusuf, ki s svojo ogromno močjo nosi na svojih ramah celo skupino svojih rojakov. Obisk dosedanjih predstav je bil zelo poln.

— **Pepca s sadnega trga ali korak s pota**, dunajska drama v treh dejanjih in s predigro, ki se predvaja danes v kinematografu "Ideal" bo gotovo zanimala vsakega, ki je videl Dunaj. Prinaša nam mnogo posnetkov iz mesta kakor tudi iz okolice, ki nam vzbujajo vselej spomine. Dejanje je jako genljivo in v glavni ulogi je slavna dunajska igralka Evgenija Reingrubler.

— **Dotičnim naročnikom "Dneva"**, katerim čas ne dopušča se v Ljubljano oglašiti, nudi eksportna tvrdka Fr. Čuden, Ljubljana 75 — Prešernova ulica 1, v svojem ilustriranem ceniku, ki se pošilja na zahtevo brezplačno, veliko izbiro finih ur, prstanov, uhanov itd.

Trst.

Legina slavnost v Škedenju je bila odpovedana. Legaši so računali: "Sokol" bo imel svoj nastop danes brez obhoda šentjakobskega okraja; v nedeljo pa bomo imeli mi svoj vhod z godbo. Računi pa so se v zadnjem hipu izpremenili. "Sokol" je svoj nastop odpovedal in ga bo imel mesto v nedeljo, šele 21. t. m. Mislimo, da bodo oblasti italijanske nakane upoštevale in prepovedale v nedeljo riktatorijancem izizvalni vhod. Škedenj je slovenska vas!

Shod NDO. v Aldovščini se je vršil v nedeljo popoldne pri veliki udeležbi na vrtu gostilne Stokar. Predsedoval mu je odbornik podružnice Vadnjal, poročal pa je strokovni tajnik Brandner iz Trsta o delavskih razmerah v ajdovski predlinici. Shod je bil zelo buren. Govornik je med drugim dejal: "Gospodje v vodstvu tovarne naj se ne igrajo z nami. V spominu naj si obdrže oni

čas, ko je delavstvu minila potrpežljivost in se je lotilo tovarne in strojev... Naši delavci so navajeni veliko in dolgo trpeti, toda, kadar jih mine potrpežljivost, takrat udarijo brezobzirno po svojih zatiralcih. Povzročili smo, da sta padla že dva ravnatelja — eden je bil celo brzojavno odpuščen — in če se v najkrajšem času ne vpelejo v tovarni pravične razmere, bodo še padali... Nekaj smo sicer že dosegli, a mi odločno zahtevamo izpolnitev vseh naših zahtev, ki niso prav nič pretirane. Dolgo ne bomo več čakali, kmalu se bomo tega naveličali."

POŽAR V ČISTILNICI OLJA.

Trst., 15. junija.

Pri Sv. Andreju se nahaja čistilnica olja, ki je znana po svojem vodstvu in drugič zaradi obilnih nesreč, ki se v tej čistilnici dogajajo.

V tem posloplju je začelo v nedeljo že pozno v noč goriti. Po enajstih je bila obveščena gasilna postaja, da je izbruhnil pri Sv. Andreju

velikanski požar,

ki preti uničiti celo čistilnico olja. Ognjeglasna postaja je takoj spravila na noge ves svoj aparat. Gasilci so zasedli brizgalnice in oddirali z njimi na mesto nesreče.

Ognjegasce je o požaru obvestil vratar G. Lorzet, ki je bil po neki osebi opozorjen, da gori

v oddelku za stroje.

Ko se je Lorzet o resnici prepričal na lastne oči, je stekel na telefon, poklical gasilce in policijo. Sam pa je poskušal omejiti požar med tem časom z dvema kurjačema in enim mašinistom. Kmalu nato so prispeli na določen kraj gasilci z brizgalnicami.

Streha, zidovi, okna,

vse je bilo v ognju. Po teh se je razlivalo olje, ki je oviralo gašenje. Omet je padel na tla od stropov in gasilci so bili hip na hip v nevarnosti, da se zaradi obžganih tramov zruši streha in podsuje vse, ki so bili v posloplju.

Ogenj se je širil

s strahovito naglico. Stene so se sesuvale druga na drugo. Oddelke za stroje je bil napol zasut. Delo je bilo težko in je zahtevalo velikih naporov. Okolu pol 12. ponoči je prispel na mesto ravnatelj mestne plinarne, inženir Sosio s svojimi gasilci. Obenem so pomagali gasiti tudi gasilci iz zavoda sv. Marka in Dreherjeve pivovarne. **Poziti se morali, da se ne vnamejo tudi sosednja posloplja**, ki so bila v veliki nevarnosti.

Žrtve poklica

je bil pri gašenju gasilec Person, na katerega je padel velik kos ometa in ga občutno ranil. Posredovala je gasilna postaja, ki je Persona po obvezi prepeljala na dom.

Požar je bil strašen.

Eno izmed največjih srednjih posloplj (tovarna sestoji iz treh) s prizidkom je bila mahoma v ognju. Gasilci so se omejili najbolj na to, da omejijo vnetje dveh drugih posloplj. Plameni požarja so segali celo višje od tovarniškega dimnika, vendar pa niso tvorili žara, ker so bili zaviti v neprodni goste oblake dima. Zato je bilo gašenje nadvse težko. Kako strašna je bila vročina, dokazuje že, da je

razpočilo posloplje od prvega nadstropja do strehe.

Streha se je pozneje sesula. Vse železje, stroji, omrežja je zvito, pokvarjeno in uničeno. V tovarni (v zgorelem oddelku) se je nahajalo

56 novih motorjev,

kupljenih lansko leto. Vsak teh motorjev je veljal najmanj 1500 K. Lansko leto se je vršilo v tem pogorelem oddelku montiranje skoro vseh strojev, ki so po tem groznem požaru vsi uničeni. To montiranje je stalo tovarno

nad 1 milijon kron.

Približno skupna škoda se ceai

nad tri milijone kron.

Požar se je posrečilo omejiti ognjegascem okolu 4. jutraj. Ves današnji dan brizga ognjegasci na pogorišče vodo, da se požar popolnoma zaduši. Celu v poznih popoldanskih urah so gasilci na delu.

Za gašenje so porabili vse bližnje zaloge nabrežinske vode. Poleg tega pa je vso noč sesalo iz morja vodo pet velikih sesalk.

TRST BREZ VODE.

Trst, 15. junija.

Danes jutraj je počila ena izmed glavnih vodovodnih cevi, ki dovajajo Trstu vodo iz Timave, vsled česar je ostalo skoro vse mesto brez vode.

Ljudje so prisiljeni črpati vodo iz vodnjakov, v katerih se nabira de-

ževnica. Upati je, da se vodovod čimprej popravi. Na delu za uravnavo vodovoda je mnogo delavcev. Tovarne trpijo vsled tega veliko škodo.

Razstava „Jugoslovanska žena“.

»Splošno slovensko žensko društvo« v Ljubljani priredi avgusta meseca t. l. v prostorih dekleškega penzionata »Mladike« veliko razstavo »Jugoslovanska žena«. Pokazati hoče svetu v prvi vrsti vsa dela, ki jih je vršila slovenska žena minule in sedanje dobe ročna dela, narodne noše različnih slovenskih krajev, izdelke domače ženske obrti i. dr. Pokazati hoče dalje tudi kaj je mogla narediti Slovenka na literarnem in umetniškem polju v naših težkih okolištinah, živeča v težkih in gmotnih razmerah brez šol in drugih prilik do izobrazbe. V ta namen zbere vsa pomembnejša literarna dela, ki so jih spisale Slovenke in slike, ki so jih izvršile slovenske umetnice. — Za razstavo »Jugoslovanska žena« pridno delujejo razna društva, odseki in posamezniki širne slovenske domovine. Posebno marljivo zbira belokranjski odsek zanimive belokranjske narodne izdelke, noše ter razna dekorativna ročna dela, izdelana po narodnih motivih.

Belokrajina bo imela na razstavi poseben oddelke.

Tržaške Slovenke se takisto udeležijo razstave »Jugoslovanska žena« s posebnim oddelkom ter v to svrhu pridno zbirajo po tržaški okolici zanimive ženske izdelke.

Idrija s svojimi prekrasnimi, tudi po svetu dobro znanimi klekani izdelki bo takisto bogato zastopana.

Za štajerski oddelke je »Zgodovinsko društvo« v Mariboru blagohotno prevzelo aranžma ter bo dalo tudi vse, na razstavo spadajoče predmete iz svojega muzeja ljubozno na razpolago. Tudi se je obrnil odbor »Zgodovinskega društva« s posebnim oklicem na štajersko narodno žensko, naj bi mu pomagalo pri zbiranju ženskih ročnih in obrtnih del ter narodnih noš.

Na Gorenjskem se je osnoval poseben odbor, ki nam predloči na razstavi brliko Gorenjko sredi njenega dela.

Koroška se tudi giblje in trdno upa družstvo, da bo moglo pokazati na razstavi »Jugoslovanska žena« lepo zbirko koroških narodnih izdelkov in noš.

Razstave se udeležijo tudi Hrvatice s posebnim oddelkom. Dalje pričakuje »Splošno slovensko žensko društvo« glede razstave najugodnejših vesti iz Beograda.

Odbor se je namreč obrnil na srbsko ministrstvo prosvete, naj bi dalo sestaviti iz bogatih narodnih zbirk v beografskem muzeju primerne kolekcije najlepših ročnih in dekorativnih del ter najznačilnejših noš. Te dni je bil društveni zastopnik dr. Niko Zupanič pri ministru, ki je vse obljubil ter bo baje prošnja v kratkem ugodno rešena. Enake prošnje je odposlalo žensko društvo tudi bolgarskemu in črnogorskemu naučnemu ministrstvu, a doslej še ni dobilo odgovora. Vsekako je »Splošno slovensko žensko društvo« pridno pri delu in je pričakovati najlepših uspehov, ako se vse obljube resnično izpolnijo. Društvo samo seveda ne zmore vsega, nego je navezano na pomoč drugih. Nadejati se je, da store vsi naprošeni faktorji in povabljeni osebe svojo dolžnost.

Najnovejša brzojavna in telefonska poročila.

WIEDOVE ČETE POBITE.

Drač v rokah upornikov. Dunaj, 15. junija. (Prva poročila.) Ob 4. uri zjutraj so napadli Drač vstahi od treh strani. V boju je padel ob 6. uri zjutraj poveljnik vladnih čet holandski polkovnik Thomson. Posadke tujih vojnih ladij so le branile poslanstva in knežvo palačo.

Dunaj, 15. junija. Ta vest je tukajšnje diplomatske kroge strašno osupnila.

Dunaj, 15. junija. Kor. urad še ni dal od sebe nobenega glasu, kar znači, da bodo resnične vesti, ki so se danes razširile v Rimu, Berlinu in v Parizu.

WIED ZBEŽAL.

Rim, 15. junija. »Giornale d'Italia« poroča: Razmere v Albaniji so se nenadoma na prav žalostno stran zasukale. Zdi se, da so se vstali Drača že polastili.

Boji med vstahi in vladnimi četami so bili skrajno obupni. Razven

polkovnika Thomsona je padlo še več drugih holandskih oficirjev.

Na nekaterih točkah so vstahi vdrlj v mesto in tu so se začeli med njimi in vladnimi četami pravi masakri.

Daljša poročila iz Drača pravijo, da so bile vladne čete (krščanski Albanci) povsod uničene. Vstahi so vdrlj v mesto in se mesta popolnoma polastili.

Knez Weid je zbežal s svojo famlijo na italijansko ladjo.

Avstrijske ladje niso posegale v boj.

GRŠKO - TURŠKA VOJNA NEIZOGIBNA.

Atene, 15. junija. Grška vlada je razposlala na svoje poslanike brzojavko sledeče vsebine:

Pred Karaburun so dospeli turške torpedovke in zavzele pozicije, braneč tam se zbranim grškim beguncem daljši beg na otok Mitilene. V svojih pozicijah so ostale turške ladje tako dolgo, dokler niso dospeli na lice mesta turški vojaki, ki so zbrane Grke masakrirali. Se le po pokolju Grkov so odpule.

Vsled tega se smatra v Atenah vojno s Turčijo za neizogibno.

Dunaj, 15. junija. Tukajšnji diplomatski krogi smatrajo položaj za skrajno resen in napet.

Bukarešt, 15. junija. V rumunskih pristaniščih se nahajajoče grške ladje so bile telegrafič. odpoklicane.

STALIŠČE SRBIJE.

Beograd, 15. junija. Pod predsedstvom kralja se je vršil danes ministerski svet, ki se je pečal s stališčem Srbije za slučaj turške-grške vojne. Sklenilo se je, da se zavzame rezervirano stališče.

Vsled resnega zunanjega položaja srbska skupščina ne bo razpuščena. Vojna predloga je bila sprejeta v tretjem branju. Prihodnja seja se bo vršila 20. t. m.

ČEŠKO-NEMŠKA SPRAVNA POGAJANJA.

Praga, 15. junija. Danes se je vršila v Nostitzevi palači seja čeških in nemških zastopnikov. Tek obravnavanja je tajen. Delegati so se k temu zavezali.

V političnih krogih se zatrjuje, da je bila to zadnja seja, ker so se vse nadaljše seje pokazale po današnji seli nepotrebne.

Uboj v Pollakovi tovarni.

Včeraj popoldne okrog pol dveh je sunil strojarski pomočnik v Pollakovi tovarni Miha Blas iz Spodnje Šiške, 21letnega pomočnika Antona Kreseta iz Sent Ruperta na Dolenjskem. Blas je bil prepirljivec in delamrzen človek. Ker je sam tak, je mislil, da bi morali biti tudi drugi. Zato je večkrat nastal med njim in njegovimi tovariši prepir. Med večrajšnjim opoldanskim odmorom se ga je Blas nekje navlekel. Ko je prišel v delavnico v tovarni, je stopil k delavcu Kresetu in ga sunil z nožem v vrat in mu je prerezal levo stran vratu. Krese se je zgrudil mrtev na tla. Okrog njega je bila takoj velika mlakuža krvi. Ko je Blas videl, kaj je napravil, se je oblekel in se sam javil policiji. Mrtvega Kreseta so po odredbi policijske komisije prepejali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Blas pride pred tukajšnje porotno sodišče.

FRAN MALIS,

diplomiran krojač.

Trst. - Ulica Tor S. Piero 4 - Trst.

Podružnica: Nabrežina 99.

Ali ste že bili v čevljarnici Antona Javernika, Trst, ulica Farnetto 33 ?? Sprejemajo se tudi popravila.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisemnim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Mesečna soba, 2 lepi sobi z balkonom in prostim vhomom se v Sodni ulici št. 6. I. nadstropje, takoj odda. 470—

Lepo stavbišče na prodaj za primerno ceno. Poizve se Spodnja Šiška, Kamniška ulica 234.

Soba s posebnim vhomom se odda Nova ulica 5. Vpraša se pri hišniku. 542—2

Meblovana sobica v Zatičini za 8 K. Zrak, mir, sadni vrt. Več iz prijaznosti pri gđc. blagajničarki Mestni trg 22. 530—2

Vrtnarski pomočnik se prejme pri Antonu Bajec pod Trančo. 566—2

Kupi se rabljeno žensko in moško kolo s prostim tekom. Ponudba na »Anončno ekspedicio« v Ljubljani. 564—2

KORESPONDENCA.

Gospodična P. Na Dunajsko cesto nisem mogel priti na praznik ne na nedeljo, ker nisem v Ljubljani. Prosim pismo z naslovom pod prejšnjim znamenjem na »Anončno ekspedicio« v Ljubljani. 557—1

Gospica želi dopisovati z dijakom-Ljubljancem. Jelka, poštno-ležeče Gorica.

Zehvale.

Za prijazne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega iskreno ljubljene soproga in dobrega očeta oziroma brata, svaka in strica, gospoda

Antona Arko

učitelja na II. mestni ljudski šoli na Grabnu

nam se ni moglo vsakemu posebej zahvaliti, zato naj sprejmejo srčno hvalo tem potom.

Osobito smo dolžni se zahvaliti častiti duhovščini, tovarišem in znancem rajnega in gospodom pevcev za v dno arca segajoče žalostinke.

LJUBLJANA, 13. junija 1914.

Žalujoči ostali.

Jabolčno vino,

primo kakovost, sladko, v steklenicah vlezano, kot namizno vino najbolj priporočljivo, 100 litrov K 20— razpošiljam od moje postaje proti povzetju Josip Rosenkranz, Maribor od Dravi.

Velecenjeno občinstvo opozarjamo na

= ZBIRKO PESMI =

ki so izšle v „Učiteljski tiskarni“.

To je lepa ENGELBERT GANGLOVA knjiga

„Moje obzorje“

ki se dobiva po vseh knjigarnah, kakor tudi v „Učiteljski tiskarni“. Cena lično vezani knjigi je 3 K. Po pošti 20 v več.

Modistinja

Minka Horvat, Ljubljana, Stari trg 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebnih za modistke. — Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne
Ciril in Metodove šolske družbe!

Konfekcija

: za moške, ženske in otroke :

v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini
tvrdke R. MIKLAUC

„Pri Škofu“

Ljubljana — Pred Škofijo šte. 3. — Medena ulica.

: Fceben oddelek v prvem nadstropju.

Cenik na zahtevo brezplačno in poštino prosto.

Dobre

srajce

ceno!

Radi upeljave nove specialitete bodem prodajal
del svojega skladišča perila po znatno znižanih cenah.

Ne zamudite te redke prilike!

Začetek
v ponedeljek
15.
junija.

Konec
v soboto
27.
junija.

Specialna modna in športna trgo-
vina za gospode in dečke

J. KETTE

Ljubljana, Franca Jožefa cesta šte. 3.

**Pošljite naročnino,
ako je še niste!**

Ura kot reklama.

Kdor hoče dobiti za-
stoj eleg. precizi-
rano uro za gospode
ali dame, naj piše
tako j na tovarno ur

FR. SCHMIDT, Praga, Vinogradi.

Edina primorska
tovarna dvokoles
„Tribuna“
Gorica, Tržaška
ulica št. 26, prej
pivovar Gorjup.

Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih
in kmetijskih strojev, gramofonov, orke-
strionov itd. itd.

F. Batjel

Gorica, Stalna ulica šte. 2-4.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Voditeljica prodajalne

ki je tudi zmožna pisarni-
ških del, se takoj, event. s
1. julijem sprejme. Mesto
trajno.

Ponudbe pod „Prva
moč“ na „Anončno ekspe-
dicijo“, Ljubljana.

75.000 ur!

Vseled balkanske
vojske sem prisiljen
75.000 komad. imit.
srebrnih ur z izvir-
nim 36 ur tek. an-
ker-remont. kole-
jem na kamnih te-
koče, ki so bili na-
menjeni za Turčijo,
za smešno ceno pro-
dajati:

1 komad K 3-., 2 komada K 5-70,
5 komadov K 13-80. — 4letno pisмено
jamstvo. — Brez rizika. — Zamenjava
dovoljena ali denar nazaj. — Razpošilja
se po povzetju.

Centrala ur SIMON LUSTIG,
Neu Sandez št. 361.

„BALKAN“

Trgovska, spedijska in komisijska del. družba
Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 33 — Telefon št. 100.
(Centrala: TRST)

mednarodna spedicija, spedijske in zavarovalne vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kletj
agosta skladišča za redni užitični podvrženo blago. Najmodernejše opremljeno podjetje
selitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani z patentiranimi pohišt-
nimi vozili. Shranjevanje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotacije itd.
Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozni listov: „Dalmatie“ delniške
parobrodne družbe v Trstu, brzovozne proge Trst-Benetke in obratno ter Trst-Ancona paro-
brodne družbe D. Tripicovich & Co, Trst Avstrijskega Lloydja Cunard-Line za I. in II. razred.
Naročila sprejema tudi blagovni oddelek „Jadranske banke“.

Zpmerne cene.

Točna postrežba.

Izvanredna prilika za delavce!

**Najnovejše konfekcije za dame, deklice,
gospode, dečke in otroke.**

Cele obleke za gospode od K	8—, 12—, 15—	naprej
Cele obleke za dečke	4—, 6—, 8—	
Cele obleke za otroke	2—, 3—, 4—	
Pelerine za gospode	7—, 8—, 9—	
Sportne raglane	12—, 14—, 16—	
Klobuke	1—, 1-50, 2—	
Kostume za dame	9—, 12—, 15—	
Damske sako in paletot	6—, 8—, 10—	
Krila spodnja in gornja	2—, 3—, 4—	
Hišne halje za dame	3-90, 4-90, 5-90	
Slamnike	—50, 1—, 1-50	
Pristni panama	6—, —, —	

Vse drugo po priznani čudovito nizki ceni.

Oglejte si velike izložbe.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg št. 5-6. Telefon št. 132.

CHARLES

Evrope največje
cirkuško podjetje

ki pride čez nekaj časa v Ljubljano
nam pokaže

Najveličastnejši
šotori izza Bar-
numovih časov!

Podsetorenje

600 oseb! 400 živali!

25.000 m² ploščine za šotore!

Prostora za 20.000 oseb!

vseh doslej običajnih

„najbolj svetovnoslav-
nih“, „najodličnejših“ in
„najdelazmožnejših“
cirkuških podjetij.